

Ekologické demonstrační farmy

Protierozní způsoby hospodaření se v současné době stávají klíčovým tématem pro zemědělce a v souvislosti s ochranou vody v krajině i pro celou veřejnost. Ministerstvo zemědělství proto v souladu se strategií resortu Ministerstva zemědělství s výhledem do roku 2030 podporuje cesty vedoucí k udržitelnému nakládání s přírodními zdroji i prostřednictvím podpory činnosti demonstračních farem.

V letošním roce je program zaměřen na oblast péče o půdu, kdy jsou podporovány prezentace postupů a technologií snižujících vodní a větrnou erozi, nadměrné utužování půdy, postupů přispívajících k zadržování vody v krajině nebo prezentujících mitigační a adaptační opatření ve vztahu ke změně klimatu. Tyto postupy příznivé pro půdu jsou demonstrovány také v systému ekologického zemědělství (EZ). V roce 2018 vstoupil do programu ekofarmy JAVORNÍK - CZ s. r. o. a VH Agroton s. r. o.

Demonstrační farma JAVORNÍK - CZ s. r. o., Štítná nad Vláří

Ekofarma Javorník hospodář v Chráněné krajinné oblasti (CHKO) Bílé Karpaty ekologicky již od roku 1991, a to v katastru několika obcí (Štítná nad Vláří, Popov, Brumov, Návojná, Nedašov, Bylnice, Bohuslavice, Sidonie - Sv. Štěpán, Rokytnice, Kochavec, Jestřabí). Celková obhospodařovaná výměra půdy 1711 hektarů je využívána především pro ekologický chov skotu, produkci sena a výrobu krmných směsí pro vlastní chov. Na orné půdě jsou pěstovány krmné plodiny (vojtěška, jetelotrávy, jetel pěstovaný na semeno nebo na krmení), obilniny, luskoviny a speciální plodiny pro vlastní potřebu i jako tržní plodiny. Erozně nebezpečné plodiny nejsou pěstovány.

Javorník - CZ s. r. o. patří mezi významné producenty pšenice špalda. Travní porosty využívají k výrobě sena a senáže jako základ krmné dávky pro skot a k pastvě zvířat. V sadech pěstují především slivoně, jabloně a okrajově hrušně.

Péče o úrodnost půdy

Pro zajištění přísunu organické hmoty do půdy zařazuje ekofarma do osevního postupu meziplodiny - hořčici a svazku, které jsou využívány na zelené hnojení. Při hnojení hnojem hospodářských zvířat je dávka 25 t/ha. Ekofarma zpracovává část vlastní organické hmoty (zbytků z rostlinné produkce) kompostováním, a tak se k přihnojování po horších předplodinách a na pozemcích s horší bonitou půdy používá i kompost a močůvka skotu. Bilance živin a organické hmoty v půdě je 0,406 tC_n/ha (tuny uhlíku účinného pro náhradu rozloženého humusu - podle německé metodiky).

Na vybrané pozemky byly v letošním roce aplikovány podpůrné biologické půdní prostředky pro výživu rostlin. Konkrétně se jednalo o podpůrný prostředek pro výživu rostlin dusíkem Free N a podpůrný prostředek pro výživu rostlin Free PK, které byly použity v různém dávkování na pšenici špaldu, tritikale ozimé, množitelský porost jílku a jetele.

Dále pak byl použit PlantAktiv, který podporuje rozvoj mikroorganismů, zlepšuje strukturu půdy, čímž zlepšuje schopnost půdy zadržovat vodu a podporuje výrazný nárůst kořenů a kořeno-

Charakteristika regionu

- průměrná roční teplota: 7,6 °C
- průměrný úhrn srážek: 760 mm
- délka vegetačního období: 150-160 dní
- půdy: hnědé tmavé, slabě oglejené, půdotvorný substrát - karpatský flyš
- nadmořská výška od 318 do 800 m

Využití půdy

- 1246 ha travní porost
- 417 ha orná půda
- 34 ha sady
- 14 ha krajinnotvorné sady

Erozní ohroženost

- SEO 371,84 ha
- MEO 916,83 ha
- NEO 421,85 ha

vého vlášení. Tento prostředek byl použit na pšenici špaldu a tritikale ozimé na pozemcích s plochami SEO a MEO. V současné době probíhá sklizeň a pokusy se vyhodnocují. S výsledky budou seznámeni účastníci dalšího polního dne v září.

Chov hospodářských zvířat

Ekofarma se zaměřuje na chov mléčného i masného skotu a výkrm býků.

Stádo 216 kusů dojníc českého strakatého plemene produkuje vysoce kvalitní biomléko, které se přímo na farmě dále zpracovává. Základní stádo krav bez tržní produkce mléka čítá 240 kusů plemene hereford, charolais, masný simental s požadavkem na geneticky bezrohé a zajišťuje dostatečné množství zástavového materiálu jak pro svoji potřebu, tak na prodej.

Produkce, zpracování, prodej

Výsledkem zpracování biomléka ve vlastní faremní mlékárně je pestrá nabídka bio mléčných výrobků, které jsou mj. v rámci projektu Mléko do škol dodávány i do několika škol. Produkce z ovocných sadů je částečně odbytována v rámci projektu Ovoce do škol.

Ekofarma má i vlastní pekárnu a pálenici. Zde však zatím není produkce certifikovaná. Provozuje i vlastní farmářskou prodejnu, ve které lze nakoupit řadu certifikovaných bioproduktů, např. jablčný mošt, čerstvé mléko, plnotučný zákys, čerstvý sýr s bylinkami, mini eidam, čerstvý sýr s kořením, balkánský sýr, čerstvý sýr, tvaroh, hermelín, jogur-

ty ochucené (čtyři druhy), jogurtové mléko ochucené (čtyři druhy), jogurt bílý. Výrobky ekofarmy získaly řadu ocenění - například Česká biopotravina nebo Perla Zlínska.

Agroturistika

Společnost Javorník - CZ provozuje penzion o kapacitě 37 lůžek i s relax centrem. K dispozici je i chata s možností ubytování pro osm osob s venkovním bazénem. Na farmě je také vlastní jídelna s kuchyní. Veřejnost i školy mohou využít exkurze či prohlídky farmy a potravinářského provozu s průvodcem nebo ukázky modelového systému krajinnotvorby.

Udržitelné hospodaření a krajinnotvorba

Na projektech udržitelného hospodaření a krajinnotvorby spolupracuje demonstrační farma se společností Arvita P spol. s r. o. z Otrokovic, která působí jako specializovaná firma v oblasti ochrany a tvorby krajiny. Kromě projekční činnosti zpracovává také významné projekty pro Agenturu ochrany přírody a krajiny, Správu Chráněné krajinné oblasti Beskydy, Správu Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty, které byly mimo jiné prezentovány na květnovém polním dnu.

Arvita P spolupracuje už řadu let i s ekofarmou Javorník. Na pozemcích, které podnik obhospodařuje, společně realizovali řadu zajímavých opatření zaměřených mimo jiné i na ochranu půd před erozí a zlepšení retenční kapacity krajiny. Konkrétně se jednalo o tato opatření: rozdělení pozemku na dílčí půdní blo-

V rámci programu demonstračních farem pořádá JAVORNÍK - CZ s. r. o. polní dny, skupinové a individuální demonstrační akce pro mikrozemědělce, malé a střední zemědělce Foto Renata Vaculíková

ky s výsadbou zeleně, diverzifikace využití půdy, vhodné změny kultur, obnovu historických krajinných struktur s vhodnou lokalizací orné půdy v rámci komplexu trvalých travních porostů, zatravněné zasakovací průlehy, výsadbou při hranici půdního bloku a segmenty meze v bloku orné půdy, dočasně zatravněné pásy, zatravnění konturových polních cest s oboustrannou výsadbou ovocných dřevin a jiné.

panic, o. p. s. ze Starého Hrozenkova.

Aktuální program akcí sledujte na webových stránkách ekofarmy www.ekofarmajavornik.cz nebo na webu České technologické platformy pro ekologické zemědělství (www.ctpez.cz).

V případě zájmu o skupinové nebo individuální konzultace a demonstrační akce kontaktujte Ing. Milana Drgáče, PRO - BIO Svaz ekologických zemědělců,

postupu, protierozních opatření a půdoochranných technologií, navrhované změny.

Polní den září 2018

Nový osevní postup v návaznosti na nová protierozní opatření, půdoochranné technologie, výsledky druhé etapy projektu Udržitelné hospodaření v krajině Bílých Karpat, agrotechnická opatření proti ztrátám dusíku a specifika ekologického hospodaření.

Letos je program ekologických demonstračních farem zaměřen na oblast péče o půdu, kdy jsou podporovány zejména prezentace postupů a technologií snižujících vodní a větrnou erozi Foto Milan Drgáč

V rámci programu demonstračních farem pořádá JAVORNÍK - CZ s. r. o. polní dny, skupinové a individuální demonstrační akce pro mikrozemědělce, malé a střední zemědělce. Jejich cílem je podpora předávání odborných znalostí a pomoc zemědělcům formou názorných praktických ukázek ucelených postupů ekologického hospodaření, postupů a technologií zvyšující kvalitu půdy, snižujících vodní a větrnou erozi, nadměrné utužování půdy, postupů přispívajících k zadržování vody v krajině, ekologické způsoby ochrany rostlin a jiné. Na programu spolupracuje ekofarma i s dalšími subjekty, například s Výzkumným ústavem rostlinné výroby Praha-Ruzyně; Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským Brno; PRO-BIO Svazem ekologických zemědělců, regionálním centrem Bílé Karpaty a Informačním střediskem pro rozvoj Moravských Ko-

RC Bílé Karpaty, nebo Ing. Josefa Tománka, jednatele společnosti JAVORNÍK - CZ s. r. o.

Uskutečněné a plánované akce

Polní den 24. května 2018

Udržitelné hospodaření v krajině Bílých Karpat, pěstování plodin v ekologickém zemědělství - zaměřeno na obilniny, výživu a hnojení rostlin. Praktické ukázky v terénu - osevní postup ekofarmy, vyhodnocení protierozních opatření a půdoochranných technologií.

Polní den 11. července 2018

Úprava a tvorba osevního postupu v reakci na sucho, pěstování meziplodin - charakteristika, význam a zařazení do osevního postupu, změny v nastavení standardu DZES 5 a možnosti využití protierozní kalkulačky pro posouzení protierozní ochrany v zemědělském podniku, praktické ukázky v terénu - vyhodnocení efektivity osevního

Profil druhé demonstrační farmy VH Agroton s. r. o. a informace o akcích, které zde probíhají, nabídneme příště.

Více informací o programu Demonstračních farem: www.eagri.cz/public/web/mze/dotace/narodni-dotace/zasady-zemdelstvi-potravinarstvi/vyzva-k-podavani-projektu-na-cinnost-1-1.html

Pro Českou technologickou platformu pro ekologické zemědělství připravili:
Mgr. Renata Vaculíková
IS pro rozvoj Moravských Kopenic, o. p. s.
Ing. Milan Drgáč
PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců, RC Bílé Karpaty
Ing. Josef Tománek
jednatel společnosti JAVORNÍK - CZ s. r. o.

